

# TÄHEKE

ISSN 0430-2266

1993

# 7

heinakuu



# Aeg

MARIKA JOHANSON

Hanno oli tükk aega istunud laua taga, puhas paberileht ees.

"Vanaema," küsis ta nüüd, "kuidas ma saaksin aega joonistada? Kas teha tilluke ärataja või suur seinakell?"

"Oh sa aeg!" naeratas vanaema.

"Näe, mille üle sina juba pead murrad. Küll ikka aeg lendab!"

Hanno silmad läksid ümmarguseks.

"Lendab! Kas ma peaksin siis hoopis linnukese joonistama?"

Sel hetkel tuli vanaisa tuppa. Ta paistis pisut murelik.

"Kuhu sinu isa täna nii kauaks jääb?"

küsis ta ning libistas peoga üle Hanno juuste. "Oota ja oota, aeg venib..."

Hanno jäi päris nõutuks. Kuidas saab aeg venida? Ega see nätsukumm ole.

"Ei ole küll," naeris vanaisa. "Ei oska mina seletada, mismoodi aeg välja näeb. Kui isa tuleb, küsi temalt."

Isa tuligi.

"Jäin pisut hiljaks!" hüüdis ta juba esikust. "Aeg kadus nii käest, et ei märganudki."

Hanno kohkus.

"Sa kaotasid ära? Sul ei olegi enam aega?"

"Sinu jaoks ikka on," muheles isa.

"Näita. Ma tahan teda joonistada."

"Joonistame koos," vastas isa. Ja nad kummardusid koos valge paberilehe kohale.



# Mustik ja Maasik

JAAN RANNAP



**K**ui mu suur õde Jaana väike oli, pidi ta mõnikord karjas käima. Meil oli pisike kari – kaks rusket lehma. Ka karjamaa oli pisike. Natuke rohelisti mäntaid, natuke vesist ojaäärt ja pisut pajupuhmastikku.

Sellest pajupuhmastikust löikas Jaana endale ja mulle mängukarja. Kõrge kaelaga hobused Miira ja Tella, kuus kirjut ja viis punast lehma, peotäie pisikesi kooritud pulgakesi lammasteks ja mõned koorimata pulgakesed sigadeks.

”Sead on meil poris püherdanud,” ütles Jaana. ”Nemad ei pea valged olema.”

Kui päris lehmad Mustik ja Maasik hakkasid mätastelt rohtu nilp-sama, saatsime mänguloomad karjamaale.

”Minu Õunik on tigeda loomuga,” ütles Jaana. ”Ta tahab muudkui mõurata ja teisi lehmi puskida.”

Õunik hakkaski mõurama ja maad kraapima, nii et sammal lendas. ”Minu Nõunik on ka tigeda loomuga,” ütlesin mina. ”Nõunik, kus vits!?”

”Minu Lehmik on väga lahke loomuga,” kiitis Jaana. Tänuks hea iseloomu eest kitkus ta Lehmikule peotäie angervaksatutte.

”Minu Tähnik on väga kavala loomuga,” ütles Jaana. ”Tema vaatab kogu aeg, kuidas paha peale hiilida.”

Hobuseid me karja hulka ei ajanud. Hobused pani Jaana kasteheinaga ketti. Seda polnud aga kauaks. Varsti tuli Jaanal tuju ratsutada.

”Minu Miira hüppab vabalt üle selle mäta,” ütles Jaana. ”Hopp, Miira!”

”Minu Tella hüppab isegi üle selle kivi,” ütlesin mina ja lasksin oma hobusel hüpata.

”Minu Miira hüppab koguni üle...” otsis Jaana pilk kõrgemat takistust, kui ema vali hää l meie mängu läbi löikas.

”Lapsed, lapsed! Kus loomad on!?”

Vaatasime ringi. Mustik sumas sügaval viljapõllus, ahmides paremalt ja vasakult vahaseld kaerapööriseid, Maasik tallas õitsema hakanud kartulipõllus.

Jaana, Jaana, kas ema polnud sulle küllalt öelnud, et mõtle välja mis sa mõtled, aga ära end ikka päriselust mänguella ka unusta.

# UHKU-SIIL

HELJO MÄND

Täna ma jutustan sulle ühest armsast siilipoisist, kellel oli mure oma okaste pärast. Kõigil tema suurtel vendadel olid teravad okkad ja nad käisid kuuvalgel okkapiigi-marsil. Ent armas siilipoiss pidi koju jääma. Temal ei olnud sõjariistu, mida kuuvalgel läigatada. Sestap mõtles ta: kuidas küll okkad teravaks saada? Mõtles, mis hea pärast on tal need nõnda pehmed? Mõtles, mõtles ja mõtleski välja: ta on liiga armas. Ohkas – ja otsustas kurjaks saada. Ja pidi uuesti ohkama: ta ei teadnud, kuidas kuri olla.

Ent just siis läks kohmakas karupoeg mööda ja komistas tema otsa. Ja vabandas. Armas siilipoiss ei võtnud vabandust vastu, vaid turtsus: "Mis sa õiendad!"

Turtsumisega tõusis iga okas ta seljal turri ja siilipoiss röömustas: nüüd on ta kuri!

"Ma pean vabandama, ma olen viisakas," vastas karupoeg.

Ent armas siilipoiss turtsus edasi:

"Mis su viisakusest kasu on, kui sa oled halb!"

Ja röömustas jälle – okkad seljal püsisid ikka kikkis.

"Mis sa ütlesid?" küsis karupoeg ehk natuke valjemini kui tahtis. "Sa porised nii tasakesi ja ruttu, et ma ei saa sõnadest aru. Kas sa pahandad minuga?"

Siilipoiss jäi vait. Ei julgenud oma porinat korrata. Karupoeg oli ikka temast suurem ja suuremal on alati



Illustreerinud JUSS PIHO

suurema õigus. Ja liiati ründas teda imelik tundmatu tunne. Sundis kõssi tõmbuma. Surus ta pea nii madalale, et siilipoiss ei julgenud häbi pärast karupojale silmagi vaadata. Et sellest pitsitusest pääseda, ütles ta karupojale:

"Katsu, kas mu okkad on juba teravaks läinud. Ma ise ei saa neid kontrollida."

Karupoeg tegi, nagu palutud. Tõmbas käpaga üle siilipoisi turja. Okkad ei olnud udusulgpõhmed, kuid ka mitte teravad. "Miks nad sul teravad peavad olema?" küsis karupoeg. "Sa oled ju alles väike." Ja tõmbas uuesti käpaga üle siilipoisi turja, et veel kord käpapõhjas mõnusat kõdi tunda.

"Teravad peavadki olema sellepärast, et ma väike olen," vastas siilipoiss. "Siis ma saan okkapiigi-marsil uhkustada. Kui ma juba suuremaks saan, pole teravad okkad enam uhkuasi."

"Minu meelet sa ei pea uhkustama," arvas karupoeg. "Sa meeldid mulle niigi!" Ja tõmbas veel kord käpaga üle Uhku-Siili turja, nii et see madalaks taandus. Armas siilipoiss oli nagu sammaldunud kivi, millel on kaks teravat silma peas.

"Aga mida ma pean siis tege- ma, kui uhkustada ei tohi?" küsis siilipoiss.

"Minuga mängima," vastas karupoeg, kes Uhku-Siili juba oma sõbraks pidas. See, et ta ennist torises, oli karupojal juba ununenud. Asi nüüd, mida meelde tuletada! Õiged siilid torisevad ikka natuke. Näitavad iseloomu.

# TEEME LAHTI POSTIPAUNA

Rapla maakonnast Sipa Algkoolist saime kirjandid teemal  
**KUI MA SUUREKS KASVAN.**

Avaldame need ja jääme ootama teie kirju sellest, mida plaanite teha siis, kui kord suured olete.

*Minu emal ja isal on talu. Me peame siin loomi ja kasvatame neile vilja. Meie talul on praegu umbes 30 hektarit maad. Öpin isa kõrval iga-suguseid talutöid tegema. Suurena tahan siia tallu peremeheks jääda. Kui Sipa kooli lõpetan, pean Vigala kooli edasi minema. Seal saan selgeks paljude masinate kasutamise. Eriti meeldib mulle traktoriga tööta- da. Juba möödunud suvel kaarutasin heina, äestasin karjamaid ja aja- sin kartulivagusid lahti. Mõned korrad sõitsin ka isa veoautoga heina- pressi all.*

*Maal tuleb küll palju rasket tööd teha, kuid mulle meeldib siin ikkagi. Suurena tahan oma vanemate talus tubli peremees olla.*

MIKK LINDRE

*Kui ma ükskord kasvan, siis ma hakkam talumeheks. Ostan endale suu- re talu ja hakkam seal loomi pidama. Muretsen veel emase laika ja siis saan kutsikaid. Koerad hakkavad maja ja lauta valvama. Tahan osta en- dale veel mitu lehma, suure pulli ja kaks hobust. Siis ostan põldu, kar- jamaid ja karjusetraati, et suvel lehmad koplisse lasta. Suvel harin oma põlde hobustega. Kui aega on, lähen laikadega jahile.*

MARTIN METSAÄÄR

*Kui ma suureks saan, siis ma tahan saada atleetsportlaseks ja maail- mameistriks. Ma hakkaksin tööle politseijaoskonnas. Siis ma oleksin kor- ravalvur ja valvaksin tee ääres ja vaataksin, kuidas autod sõidavad. Kui mõni auto liiga kiiresti sõidab, siis peatan selle kinni ja vaatan autoju- hi juhilubasid. Kui kõik on korras, siis lasen tal edasi sõita, kuid ütlen, et sõitku aeglasemalt. Ka püüaksin ma kõik sulid ja vargad kinni ja siis oleks meil kõigil hea ja julge tunne. Meie kodumaal ei saaks siis sulid ja vargad enam elada.*

MIRKO MILITS

# Barbie

Kui mina suureks saan, siis ta- han saada õpetajaks. Ma hak- kan õpetama kunsti, muusikat, emakeelt, matemaatikat ja tei- si aineid. Ma hakkam neid õpetama erinevates klassides. Matemaatikaraamatus ei jäta ma ühtegi lehte vahele.

Suurematele lastele hakkam geograafiat õpetama. Me käi- me igal pool reisimas ja mat- kamas. Koolimajas peaksid olema nii võimlemis- kui pese- misruum. Siin on ka arvutid ja iga- sugused muud vajalikud koolitarbed. Igal lapsel on oma vildikad, sullepea ja vär- vid, ka vihikud ja raamatud.

Kindlasti hakkame me ujulas käima. On hea, kui kõik lap- sed oskavad ujuda, on karas- tatud ja hea tervisega. Kui õpilane on terve, siis ta mõt- lemine on kiire ning ma saan teda paremini õpetada. Usun, et on tore olla õpetaja.

TIINA ARUKSAAR

1. \_\_\_\_\_

2. \_\_\_\_\_

Märtsikuu loosimisega võitsid a/s "Rekato" poolt välja pandud auhinna – karbi "Lego" klotse – R.Hallimäe ja M.Kommusaar Albust, E.Einla Vinnist, J.Saarmets Vaiatust, E.Eelma Paidest, M.Pahapill Kärlast, K.Antipova Ämbrast, S.Uibo Valgast, M.Prima Tallinnast ja K.Niklus Antslast.

Kuna "Lego" võtmehoidja, kilekoti ja kataloogi võitjate nimekiri on väga pikk, siis seda me kahjuks ruumipuudusel ei avalda.

**Kui sinu talong õigete vastustega 10. augustiks toimetusse jõuab, on sul lootus võita ranna-Barbie.**

#### KÜSIMUSED:

1. Kus asub Evergladesi rahvuspark?

2. Millest tuli kollakas värvarjund Marina matkariietele?

# RANNA Barbie



Nagu pildilt näete, on Barbie, Skipper, Marina ja Ken rannas. Neil kõigil on seljas sätendava mustriga rannariided. Kui neid hoolega uurida, märkate, et kuigi päevitusriided on erinevad, on nende kõigi juures kasutatud üht ja sama lillelist kangast. Niisuguse rannarõivastuse ostsid nad sellepärast, et oleks kergem üksteist üles leida. Nimelt on meie sõbrad oma kodulinna New Yorgist üsna kaugel – päikeselises Floridas. Ja kodust eemal on kindlam tunne ikka sõbraga koos.

Juba talvel sõitu plaanides ütles Barbie Skipperile, et kui ta kooliaasta heade hinnetega lõpetab, võtavad nad tema kaasa. Vanemad olid Skipperit nõus lubama juhul, kui ta nädala söögikulud talvisest taskurahast kokku hoiab. Teise nädala toiduraha olid nad nõus andma, kui Skipper õhtuti lauda koristab ja nõusid peseb.

Skipper oli loomulikult kõigea nõus. Ega see kokkuhoid väga kerge polnud, sest ta on maias tüdruk. Kuid hea asja nimel tasub pingutada.

Floridasse sõitsid nad Keni autoga. Barbie ja Ken juhtisid ja magasid kordamööda. Nii kihutasid nad peaaegu vahetpidamata kaks ööpäeva, tegid vaid lühikesi peatusi, et bensiini võtta ja autolegi pisut puhkust anda. Pool teest kulges mööda kaunist ookeanikallast. Nüüd peatusid nad tihedamini ja käisid ujumas.

Kolmanda päeva õhtuks jõudsid sõbrad sihtpunkti – Evergladesi rahvusparki, mis asub Florida poolsaare lõunaosas. Nad üürisid nädalaks motelli. Kõik rõõmustasid, et said jälle voodis magada. Kolm päeva matkasid nad mööda rahvusparki. Kõigile jäi meelde päev, mil nad mööda lurtsuvaid sooradu käisid. Marina kukkus ja sai üleni poriseks. Oja ääres sai küll riided puhtaks pesta, kuid ta heledad matkarõivad said soovest selleks korraks kollaka varjundi.

Viimased päevad jäid neil rannas päevitamiseks. Palava päikese käest otsisid nad varju palmide alt. Koduteed alustasid sõbrad rõõmsa meelega. Teel purunes kumm, kuid õnneks oli tagavararatas terve ja Keni käes käis rattavahetus kähku. Pea kahenädalane reis ja ainult kaks pisiviperust – suurepärase puhkus, leidsid nad juba kodus oles. Skipper oli õnnelik, et suutis talvel oma kommiisu taltsutada ja reisiraha kokku hoida. Nii tahab ta ka järgmisel kooliaastal teha. Ta ju kuulis, et Barbie, Marina ja Ken plaanivad uut reisi...

# Tita

ERIKA ESOP

Juba mitu päeva ei mänginud suur tüdruk Merilin väiksematega. Sõitis muudkui viuh ja viuh Liina suvekodu eest mööda ega teinud väljagi, et Liina koos emaga aias kurke kastis.

"Ehk oled ise selles süüdi," arvas Liina ema.

"Ei ole," ägestus Liina, "kõik ju nägid, et minu ratas oli eespool. Ta on pahane, et mina võitsin."

"Sa võib-olla solvasid teda kuidagi," arvas ema edasi. "Sa mõtle järele. Öigem oleks ikka ära leppida."

Liina kõndis piki kurgipeenart ja tuletas seda tülipäeva meelde. Ai, ai, ta oli Merilini tõepoolest lolliks nimetanud... Miks? Ah jaa, see oli siis, kui Merilin talle pärast võistlust ütles: "Sa oled tubli, tita!" Merilin kutsus kõiki endast väiksemaid titadeks, kuigi ise alles hiljuti kümneseks sai. Teadagi ei meeldinud titaks kutsumine väiksematele, tookord ärritas see Liinat eriti.

"Aga sina oled suur ja loll!" hüüdis ta ägedalt vastu, mille peale Merilin rattale hüppas ja sõnalausumata eemale sõitis. Kas seal see solvumise põhjus oligi? Liinale tuli meelde, kuidas Merilin teda hundiratast viskama oli õpetanud, kuidas Merilin neile kõrgus- ja kaugushüppevõistlusi oli korraldanud ja üldse... Meriliniaga oli tore mängida!

Viuhtil vihises Merilini ratas jälle aiast mööda.

Liina jooksis väravasse. "Merilin!" hüüdis tüdruk.

"Kuule, Merilin!"

"Ja mida see titt siis tahab?"

Liina käsi aiaväraval tegi nõksaku, hetke vältel tahtis ta aeda tagasi joosta. Siis surus ta selle tunde maha, vaatas Merilinile silma ja pomises: "Ma mõtlesin... see tähendab... sa mõtle järele. Võib-olla tahad sa ära leppida, mina igatahes tahan küll."

Teisel päeval kõrgust hüpates ütles Merilin Liinale: "Kui sa tahad, siis kutsun ma sind tänasest alates ainult eesnimedipi."

Muidugi Liina tahtis.



Illustreerinud HILLAR METS

**Kristiina Uussaar** 10 a.  
EE3305 Saaremaa  
Leisi vald Laugu küla  
Huvid: muusika ja disko-  
tantsud. Ootan kirju nii  
tõdrukatelt kui poistelt.

**Enel Tõnsberg** 12 a.  
EE0035 Tallinn  
Õismäe tee 151–23  
Huvid: kommi-, nätsu- ja  
šokolaadipaberid, koerte  
pildid, ujumine, koer. Vas-  
tan kõigile.

**AirIn Sulg**  
EE2755 Võru mk.  
Misso sjk.  
Huvid: reisimine, lugemi-  
ne, käsitöö, kommi-, nätsu-  
ja šokolaadipaberid.

**Mai-Liis Ilves**  
EE3625 Pärnu mk.  
Kamali küla  
Huvid: kommi- ja nätsu-  
paberid, kalendrid, kaar-  
did, käsitöö.

**Heli Laumets** 11 a.  
EE2376 Jõgeva mk.  
Saare sjk.  
Huvid: lugemine, kleepe-  
kad, lahe musa. Ootan kir-  
ju ka poistelt.

**Meelika M.**  
EE2240 Harju mk. Kehra  
Kose mnt. 30–48  
Kirjutage kõik, 11–13-  
aastased tüdrukud.

**Raili A.**  
EE2240 Harju mk.  
Kehra Kose mnt. 24–7  
Kirjutage, 11–13-aasta-  
sed tüdrukud.

**Raivo Langus** 10 a.  
EE2735 Võru mk.  
Varstu vald Vana-Roosa  
Huvid: nätsu-, kommi- ja  
šokolaadipaberid.

MARIKA JOHANSON

# Keeruline maailm

VÄIKE EI OLEGI ALATI VÄIKE,  
SUUR POLE IGA KORD SUUR.  
TARK TEAB VÄHE, RUMAL TEAB KÕIKE,  
ÜHEKSA ON TEISTPIDI KUUS.

ISA ÜTLEB, ET KÕIK SÕLTUB SELLEST,  
MILLISE NURGA ALL VAATAD.  
SEEPÄRAST ONGI VIST KOMBEX LAPSI  
MÕNIKORD NURKA SAATA.

# Suure pere supp

MILVI PANGA

KUI ON KENA KOODIJUPP,  
SAAB SEST MAITSEV HERNESUPP.  
HERNEID PANE UMBES, HUUPI,  
KAMALUGA LISA KRUUPI.  
NAGU IKKA – PORGAND, SIBUL  
(MITU VÕTA, KUI ON KRIBUL).  
TULI ALLA, LISA SOOL,  
ONGI KOGU VAEV JA HOOL.  
TUNDI PAAR, SIIS LEIBA LÕIKA,  
PERE LÕUNAT SÕOMA HÕIKA.





# Varahommik

AARE RISTIKIVI

PÄRENDAK KASTEPIISK,  
ÕIS LÄHEB VALLA,  
LINDUDE SEGAKOOR  
TRILLEREID KALLAB.  
PÕDRALAPS SOOSERVAS  
VAATAB JA IMESTAB:  
"EMAKE, ÜTLE,  
MIKS PÄIKENE PUNASTAB?"

ASTRID  
REINLA

## Ema teeb köögis süüa

EMA TEEB KÖÖGIS SÜÜA  
HOLLANDI MARGARIINIST.  
TAANIMAA TAIMEÕLIST.  
VORSTID ON OTSE VIINIST

KARTUL ON KAPIMAALT TOODUD.  
LEIB PÄRIT LONDONI LINNAST.  
TOAS ISTUB VANAEMA,  
KOOB MUHU KIRJAGA KINNAST.

Illustreerinud EVERI VÄHI

KIRJASÖBRAD

Ingrid Kivitar 10 a.  
EE2700 Antsla  
Tsooru mnt. 23  
Huvid: laulmine ja tantsi-  
mine

Ahti Nuga  
EE3530 Rapla mk.  
Sipa sjk. Mõraste küla  
Huvid: margid, nätsupa-  
berid, sport, muusika, joo-  
nistamine.

Maris Lindmäe 9 a.  
EE0035 Tallinn  
Oismäe tee 115–28  
Oleks hea, kui kirjutaja ei  
elaks Tallinnas.

Anneli Sakh 8 a.  
EE2410 Tartu mk.  
Haava sjk. Lombi küla  
Huvid: nätsupaberid, loo-  
madega kaardid.

Eneli Tomp 10 a.  
EE2821 Järvamaa  
Viisu sjk.  
Huvid: kummipaberid,  
kaardid. Tore, kui kirju-  
taks 8–11-aastane tüdru-  
kut.

Jaanika Soosaar 10 a.  
EE3663 Pärnu mk.  
Tõstamaa sjk.  
Nooruse 3–4  
Huvid: tantsimine, välis-  
maised kommi- ja nätsu-  
paberid, loomadega post-  
kaardid. Soovin kirjavahe-  
tust 8–12-aastaste tüdru-  
kutega.

Triin Altmäe 10 a.  
EE3663 Pärnu mk.  
Tõstamaa sjk.  
Nooruse 5–12  
Huvid: lugemine, välis-  
maised kommi- ja nätsu-  
paberid. Soovin kirjasõb-  
raks 8–13-aastast tüdru-  
kut.

# PLIIATS

VLADISLAV KORŽETS

"Nii nüri pliiats..." kurtis Piret. "Ma tahan jänest joonistada, aga pliiats on nüri."

"Näita," võttis onu pliiatsi, silmitses seda ja kostis: "2M2".

"Hea pehme pliiats," arvas tädi.

"Tahan jänest joonistada," lausus Piret.

"Pehme jah," kinnitas onu. "Ega lapsele kõva pliiatsit tohigi anda, kriibib ainult paberit."

"Oleneb paberist," ütles tädi. "Kriit-paberile saab ka kõva pliiatsiga joonistada."

"Mina sehkendasin lapsepõlves söega," kostis onu.

"Süsi määrib," ütles tädi. "Vesivärvid on paremad, arendavad värvi-meelt."

"Värvipliiatsid arendavad samuti," lisas onu.

"Ma tahan jänkut joonistada," ütles Piret.

"Küll lapsed joonistavad huvitavalt," tunnistas tädi. "Ma käisin hiljuti lastejoonistuste näitusel, no mida seal kõike ei olnud: nii naljakad inimesed ja loomad ja lennukid ja... võttis kohe pea kirjuks..."

"Ja-jaa... anna ainult lapsele pliiats..." tähendas onu.

Piretil hakkas igav, ta läks teise tuppa ja heitis magama. Nägi unes krokodilli. Onu ja tädi jutlesid edasi, jutlevad küllap seniajani, kui nad vahepeal koju pole läinud.



Illustreerinud PIRET SELBERG



Kaaren Kaarel on oma ilusaid sulgedest puhvpükse kandnud niikaua, kui tema mäletab. Talle pole pähegi tulnud, et peaks need vahetama pikkade alt laienevate või liibuvate pükste vastu. Seevastu inimesed, keda kaaren Kaarel tänaval näeb, on tunduvalt edevamad. Nad tüdinevad alailma oma riietest. Alles see oli, kui nad kõik nagu üks mees oma kitsaid pükse seebi abil jalga kiskusid. Mõne aasta pärast kandsid nad jälle nii laiu pükse, et ühte sääarde oleks mitu inimest mahtunud. Kui ajalukku tagasi vaadata, on õieti nalja-



kas märkida, et inimesed on aastasadu ja aastatuhandeid hoopis ilma püksata läbi ajanud.

Esimesi pikki pükse olla nähtud Idamaades. Seal kandsid neid nii mehed kui naised. Euroopa maadesse jõudsid püksid kaks tuhat aastat tagasi meesterõivana. Nende võidukäik algas siiski alles kahek-



sasaja aasta eest. Tolleaegsed püksid meenutasid küll rohkem pikki sukki või koguni sukkpükse.

Niisuguseid "sukkpükse" kanti oma kolmsada aastat, ilma et keegi midagi uut ja põnevat viitsinuks välja mõelda. Siis aga tundus, et hakati ka nende peal kantavate

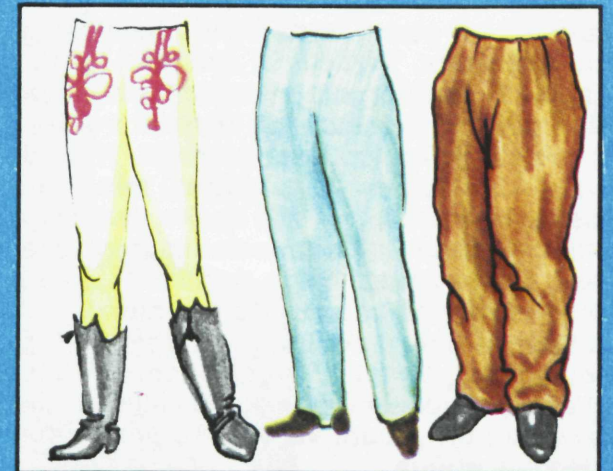


kuubede sabasid ümber reite kokku krousimis. Moodi läksid igasuguse suuruse ja pikkusega puhvpüksid. Naljakas oli see, et tihti tehti need kahekordsest riidest. Et alumine kangas ka välja paistaks, lõigati pealmisse sälgud sisse.



Puhvpüksid rahunesid tasapisi maha ja muutusid lihtsalt põlvpüksteks.

Päris pikki pükse hakati kandma alles kakssada aastat tagasi. Algul olid need taas liibuvad nagu sukad. Peatselt õpiti tegema selliseid pükse, nagu mehed praegu ülikondade juures kannavad. Naiste riietusesemeks muutusid pikad püksid umbes sinu ema lapsepõlves.



Illustreerinud HELI VEIGEL

# JALAKAD



Jalakad on puud, mida meie päevil kuigi hästi ei tunta. Varasemal ajal teati ja hinnati neid küll kõrgelt ja kasutati palju. Jalaka puit on tugevam kui tammel või mis tahes teisel kodumaisel puuliigil. Künnapuul, ühel kahest jalakaliigist, mis meie looduses kasvab, on see lisaks veel väga sitke. Künnapuust hobuselooka ja reejalaseid peeti vanasti kõige paremaks. Teati, et need peavad kaua vastu ega murdu iial. Jalakapuidust mööblit peeti lugu jällegi sellepärast, et see ei lähe koitama. Pealegi on niisugusel mööblil kena välimus. Jalaka puit on pruuni värvi ja selgelt silmahakkava süüga.



Jalaka lehed ja viljad  
Pildistanud Hendrik Relve

Jämedaid jalakaid otsiti ja raiuti kõikjalt. Rohke raiumise tõttu jäid jalakad meie metsades haruldaseks. Praegusel ajal saab metsas jämedaid jalakaid näha nii harva, et võiks arvata, nagu need siinseis looduslikes oludes üldse kasvada ei suudaks. Tegelikult sobib Eesti ilmastik jalakatele suurepäraselt. On teada üksikuid puid, mis on sirgunud ligi 30 meetrit kõrgeks ja mille tüve ümbermõõt on ulatunud 4–5 meetrini. Jalakad taluvad hästi teiste puude varju, kuid nõuavad toitvat mulda. Kui näed kusagil kasvamas sihvakat jalakapuud, võid olla kindel: muld selles paigas on viljakas. Esimesed 15 aastat

sirgub jalakas kiiresti, seejärel kasv aeglustub.

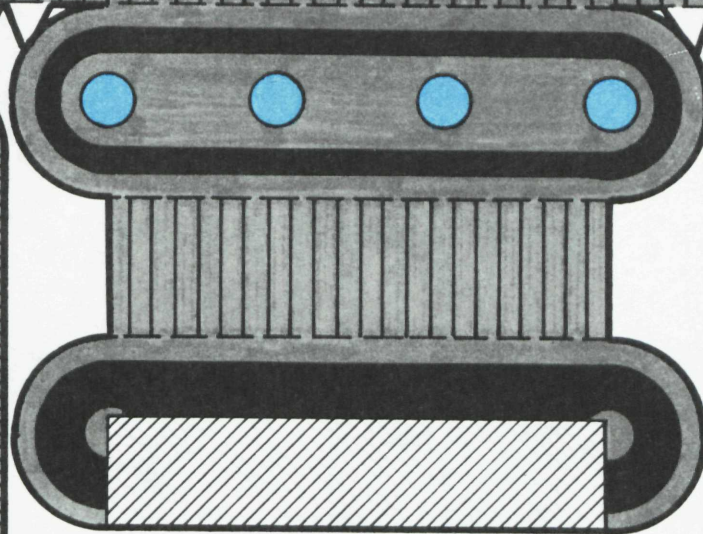
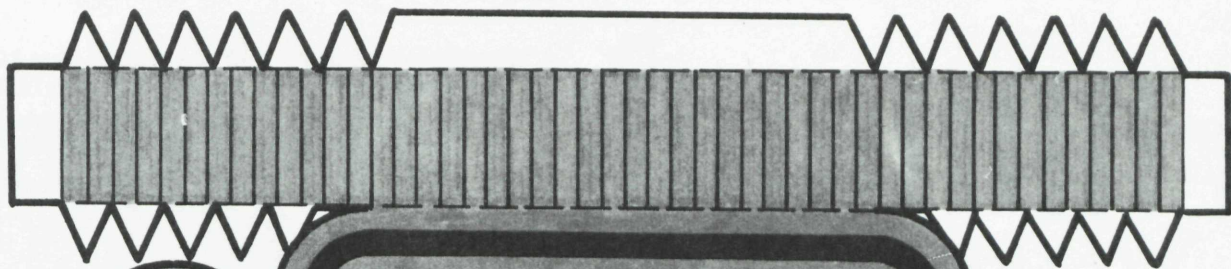
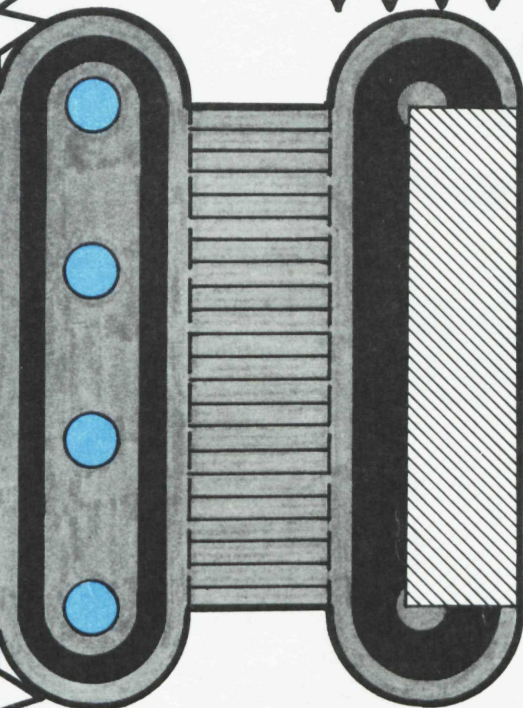
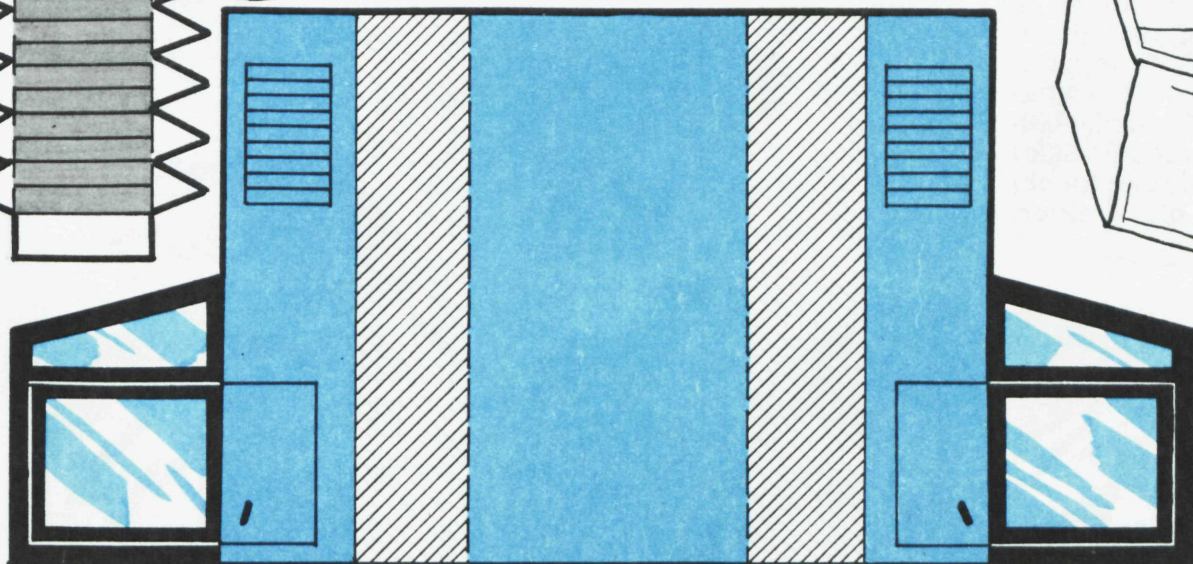
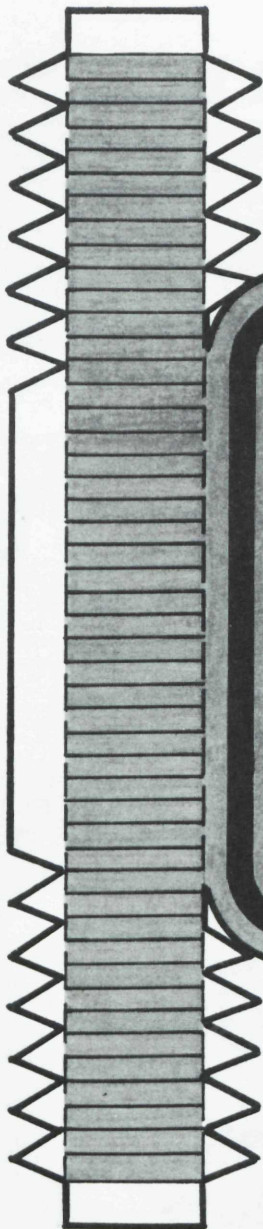
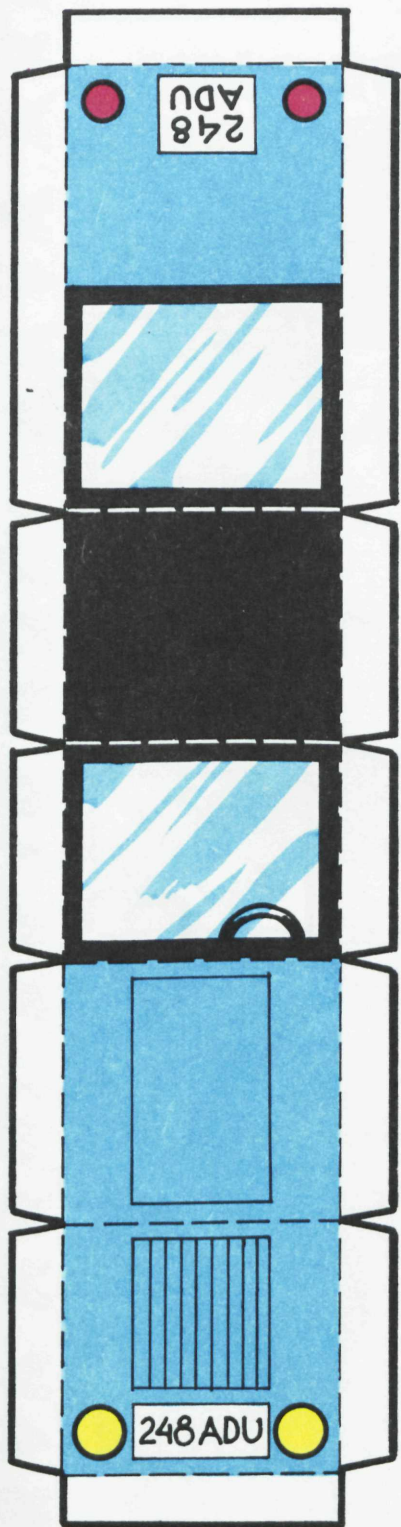
Jalakaid on teiste puude seast kõige lihtsam ära tunda lehe kuju järgi. Mitte ühelgi teisel puul Eestimaal pole lehe vasak ja parem pool nii erineva suurusega. Leht meenutab suurt sarapuulehte. Kuid ühe lehepoole alumine serv algab teisest 1–2 sentimeetrit kõrgemalt. Ka viljade järgi on jalakaid kerge ära tunda. Need näevad välja nagu inimküüne-taolised litrid, mille keskel on tume seeme. Litrid asuvad oksitel kimpudena, on algul helerohelised ja siis pruunid. Seemned saavad küpseks varem kui teistel puudel – juba jaanipäevaks.

Kaks meie looduslikku jalakaliiki on välimuselt üsna sarnased. Neil saab vahet teha näiteks nii, et võtad puult lehe ja silitad selle pealmise küljega oma põske. Kui sulle tundub, nagu oleks põse vastas ema sile ja pehme põsk, on puu nimi künnapuu. Kui aga lehepind tundub kare ja torkiv nagu isa põsk, kui ta pole kaks päeva habet ajanud, siis on puu nimi harilik jalakas.

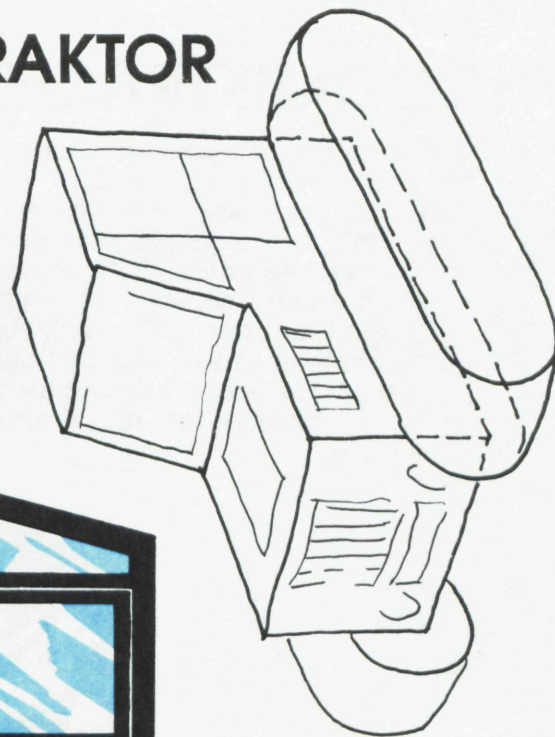
Vanu uhkeid jalakaid võib näha teinekord linnapargis või puiesteel. Linnapuudeks sobivad jalakad esiteks sellepärast, et peavad saastatud õhus küllaltki hästi vastu. Teiseks taluvad nad paremini kui enamik puid võra kärpimist. Kui puul ka suurem osa oksa ära lõigata, kasvavad uued oksad kähku asemele ja mõne aasta pärast on võra taas kahar.

Parkides leidub ka leinajalakaid. Üks laps, kes leinajalakat esmakordselt nägi, arvas, et keegi on puukese valepidi kasvama pannud. Tööpoolest paistab see puu kasvavat jalad ülespidi. Umbes inimesekõrguse puukese ladvas näib olevat juurte-pusa, kust peaaegu maani ripuvad pikad juured. Aga nendel "juurtel" on küljes hariliku jalaka lehed. Leinajalakas on aednike aretatud hariliku jalaka vorm.

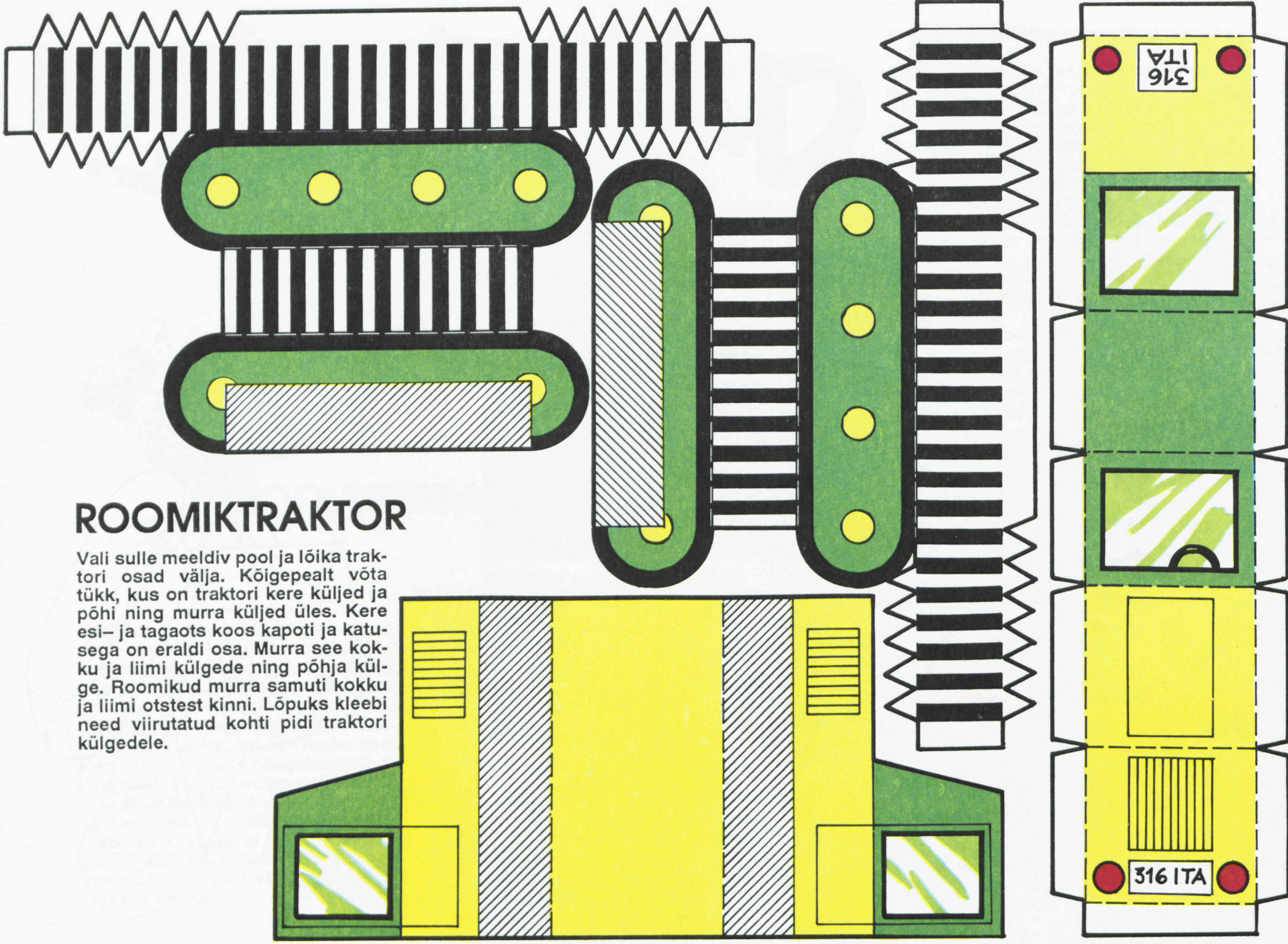
HENDRIK RELVE



# ROOMIKTRAKTOR

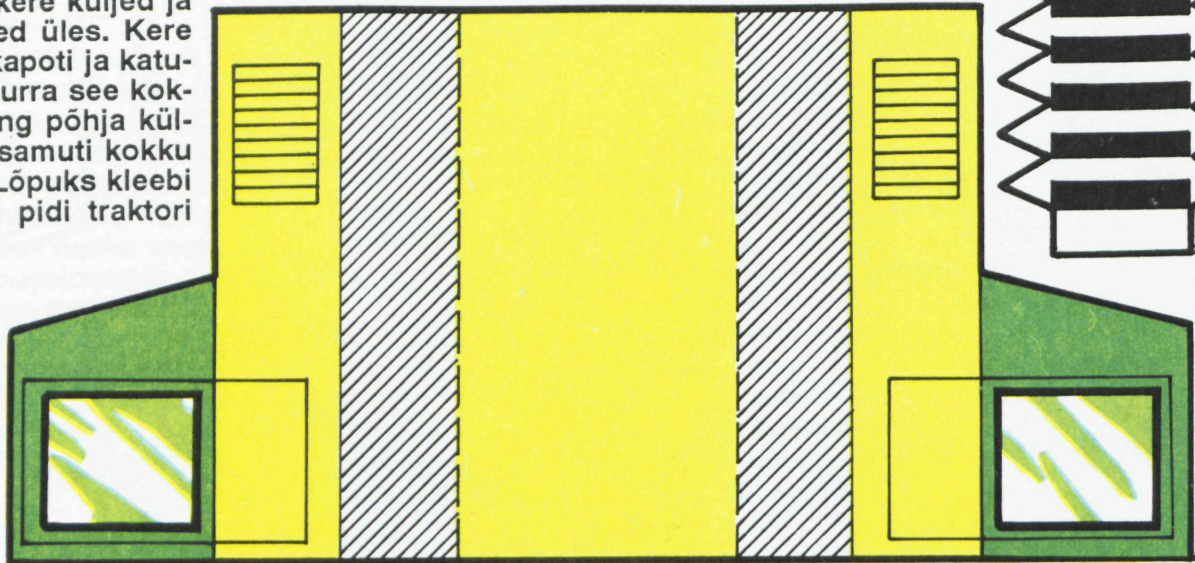


Joonistatud HELI VEIGEL



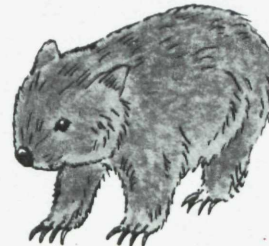
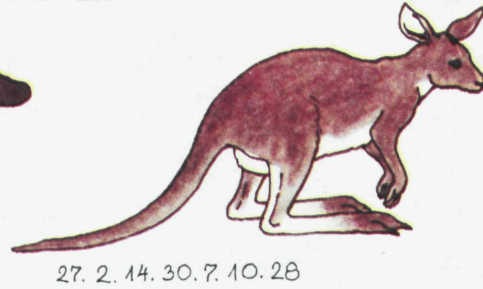
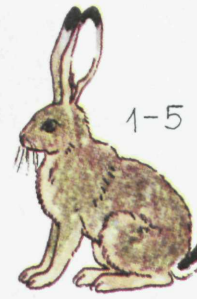
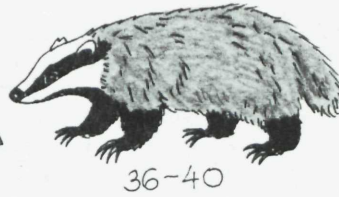
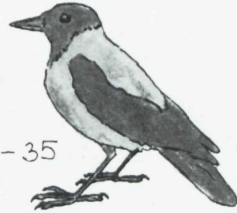
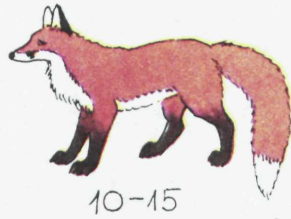
# ROOMIKTRAKTOR

Vali sulle meeldiv pool ja lõika traktori osad välja. Kõigepealt võta tükk, kus on traktori kere küljed ja põhi ning murra küljed üles. Kere esi- ja tagaots koos kapoti ja katusega on eraldi osa. Murra see kokku ja liimi külgede ning põhja külge. Roomikud murra samuti kokku ja liimi otstest kinni. Lõpuks kleebi need viirutatud kohti pidi traktori külgedele.

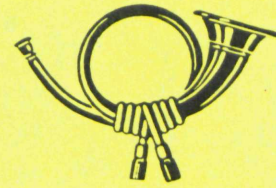


Kirjuta Eestis elavate loomade-lindude nimed ruudustikku. Asenda allpool kriipsjoont olevate loomade numbrid vastavate tähtedega ruudustikust ja saad nende Austraalia loomade nimed.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45



Lasteajakiri  
«TÄHEKE»  
Asutatud jaanuaris 1960.  
Ilmub kord kuus.



Toimetuse address:  
EE0007 Tallinn  
Pärnu mnt. 67a

Peatoimetaja  
ELJU MARDI tel. 681 495  
Vastutav sekretär  
VIIVI VARIKSAAR tel. 681 497  
Vanemtoimetaja  
JAAN RANNAP tel. 681 497  
Kunstiline toimetaja  
PRIIT REA tel. 681 400

Printall  
EE0190 Tallinn Pärnu mnt 67a  
Trükiarv 24660  
Tell. nr. 2371



Toimetus käsikirju  
ei tagasta

Esikaanel  
PRIIT REA  
joonistus

Joonistanud REET REA

# Kannatuse Õied



Kannatus tähendab kahte asja – nii pikka meelt kui ka vaeva. Ja ei saagi päris hästi aru, kumba mõtleb vanasõna, mis ütleb: "Kes kannatab, see kaua elab." Tegelikult tundub, et need kaks asja on peaaegu üks ja seesama. Vaeva saab üle elada üksnes pika meele abil. Nõnda siis: kes oma kannatused kannatlikult ära kannatab, elab kaua. Kuidas nii? Igaüks, kel raske põli, ei ela ju kaua. Eks raskused ole nagu koolilastel eksamid – alles siis tuleb välja, mis me tegelikult väärt oleme. Kes raskustest visadusega võitu saavad, muutuvad tugevamaks. Kuid on ka neid, kes esimese ebaõnne korral meelt heidavad. Eks mäleta sa vaeslaste viletsust muinasjuttudes. Vaid tasane meelekindlus viis nad kõigest halvast läbi, ilma et nad ise kurjaks oleksid muutunud. Nad oskasid kannatused öitsema panna. Piredate peretütarde ärahellitatud iseloom muutus raskustes aga aina inetumaks.

Piiblis on üks osa, mis kannab pealkirja "Iiobi raamat". See räägib rikkast mehest nimega Iiob. Arvatakse, et see raamat on Piiblis üks iidsemaid – üle nelja tuhande aasta vana. Iiobi käsi käis hästi – tal oli tore suur pere, palju kariloomi ja muud vara. Iiobit peeti lõunamaade rikkaimaks meheks. Kuid ta polnud varakas mitte üksnes nähtavate asjade, vaid ka headuse poolest. Siiski – mis viga hea olla, kui kõik on hästi.

Kuid ühel päeval algasid õnnetused. Vaenlased röövisid härjad ja kaamelid, väik lõi kariloomad maha ning marutuul lükkas rusudeks maja, kus parajasti olid koos Iiobi kõik lapsed. Vähe sellest – meest tabas ka raske haigus.

Tulid sõbrad. Kuid selle asemel, et aidata ning lohotada, nad süüdistasid: "Küllap oled sa kuidagi ikka ise oma hädades süüdi!"

Kas Iiob läks nüüd kõige selle pärast tignedaks? Õnneks mitte. Ehkki ta ei varjanud, kui raske tal on öeldes: "Ohkamine on mulle leivaks ja mu karjed voolavad nagu vesi!" Iiob oli lausa õnnetu, et ta ilma oli sündinud. Raskused väsitavad. Kuid Iiob teadis, et olulisem kui vara päästmine on hoida head südant. Ja ta pidas katsumustele vastu. Pole siis ime, et mõne aja möödudes juhtus Iiobiga nagu muinasjuttus vaeslastega. Haigus paranes, uus kari kasvas peagi suuremaks kui eelmine ning peresse sündisid taas pojad ja tütreid. Räägitakse koguni, et Iiobi elu olnud siis veel ilusam kui enne. Ta elas väga kaua õnnelikult oma laste ja lastelaste ja lastelastelaste keskel.

Kannatuse õied kannavad ilusat vilja.



HELI VEIGEL